

Tartsay Vilmos és a Népszabadság

Érdekes indulatokat váltott ki Hovanyecz Lászlónak a Népszabadságban megjelent, Tartsay Vilmost méltató cikke (*Egy magyar vértanú*, július 21.). Ungváry Krisztián írásához nem tudok hozzászólni, az életrajzi adatokat nem ismerem. A Bárdossyval kapcsolatos megjegyzését pedig nem kívánom kommentálni (*Tartsay Vilmosról*, augusztus 7.).

Tartsay fiának Kölnből írt levele azonban meglepett. Ugyanis nem emlékeztem arra, hogy az inkriminált cikk akár csak egy szóval, egy célzással próbált volna abba az irányba hatni, hogy Tartsay Vilmost kommunistának, vagy akár csak szocialistának tüntesse fel. Éppen ezért még egyszer elolvastam. És nem tévedtem. Az írás végig antifasiszta nézeteit és

magatartását méltatja. De a levélből kiderül, hogy Tartsay úr nem annyira a leírtak ellen emel kifogást, hanem azt fejtegeti, hogy apja a kommunista rendszerrel is szemben állt volna. Ma már ugyan nem igazolható sem ez, sem az ellenkezője, de feltehető, hogy igaza van. Hovanyecz László azonban egyáltalán nem tér ki arra, hogy Tartsay milyen nézeteket vallott volna a háború után.

Tartsay úr másik kifogása, hogy a méltatás a Népszabadságban jelent meg. Egy kommunista lapban! Sem a lap, sem szerzőinek és munkatársainak a minősítése nem tisztom, csupán az objektivitás okán jegyzem meg, hogy ha a levél frója figyelmesebben olvasná az újságot, akkor a teljesen alaptalanul kommunistának ti-

tult Tamás Gáspár Miklós, **Eörsi István** és Krajczár Gyula cikkein kívül találkozhatott volna többek között Kónya Imre, Horváth Balázs írsaival, továbbá Csurkával, Dávid Ibolyával, Torgyánnal készült riporttal is.

Az ominózus cikk pedig semmi mást nem tesz, mint Tartsay Vilmos példamutató életét méltatja. Azét az emberét, aki a fasiszták ellenségei mellé állt, akár szerette a kommunistákat, akár nem! Aki akkor és ott tudta, hogy hová álljon, és tette, amit tennie kellett: az életét áldozta azért, hogy a fasiszmus soha többé ne üthesse fel újra a fejét.

Tisztelet emlékének!

M. Szántó Judit
Budapest

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

Szeretném összefoglalni és indokolni azt az elismerést, ami jár Önnek, amiért a lap augusztus 7-i számában közölte Tartsay Vilmos „olvasói levelét”. Szerintem ez a gesztus nemcsak a mai – sajnálatos módon sokszor útszéli nivóra süllyedő – sajtómorál atmoszférájában, hanem az ideális (talán elérhetetlen) újságírói etika terén is történelmi jelentőségű.

Engedje meg, hogy ezt a drámainak minősíthető jelzöt nagyon is egyszerűen indokoljam meg.

A sajtószabadság – szélesebben a vélemény nyilvánítás szabadsága – talán az egyetlen a demokrácia szabadságpillérei közül, amely hazánkban 100 százaléki érvényben van. Ezen azt értem, hogy más, ugyancsak meglévő jogokra és lehetőségekre egyre inkább a hatalom befolyásának árnyéka vetül, akár megfoghatóan, akár csak látszólag. Az utóbbi egyébként majdnem éppen olyan káros, mint lassan a pártállamkorszak illatát árasztó szervilizmus és ennek előnyei. Az élő vagy nyomtatott szóhasználat valóban korlátlan szabadságával egyébként, nézetem szerint, a magyar rádió/tv-világ, de leginkább mégis a politikai aréna peremén lévő sajtó sűrűn él vissza, olykor a legocsmányabb nyílans, illetve ávéhás idők stílusát és hazug vádaskodásainak emlékéit idézve fel. Erre bőven van példa a gyűlölet erejével átsótt árok mindkét oldalán, ahol gyakran fedezhetünk fel olyanokat, akik professzionista szintre emel-

ték a köpönyegforgatást '45-ben, '56-ban, '90-ben és legutóbb '98-ban is, és akik a nemzet szolgálata helyett a más véleményen lévők gyalázásával tűnnek ki. Hosszú pályafutásom egyetlen feljelölését ezen a téren tettem a MUOSZ etikai bizottsága előtt, még a múlt évben, egy-egy illusztrációval jobb- és baloldaltól, két szerző félművelt arroganciáját és trágár ízléstelenségét kifogásolva.

Ennek ellenére ma is mindennap olvasom a Magyar Nemzetet és a Népszabadságot; igyekszem informálódni az egymásnak ellentmondó álláspontokról. Nyolcvan évem felét az Egyesült Államokban, illetve az NSZK-ban töltöttem, ahol alkalmam volt meggyőződni az ottani politikai ellenfelek ugyancsak elszánt csatáinak és főleg az ezért vállalt felelőségek arról a nivójáról, amit egyébként a lovasias magyar nemzet manapság bizony joggal megirigyelhet.

Meg kell mondanom, hogy a mártír Tartsay Vilmos karakterét illetően egyetértek az ifjabb Tartsay véleményével, ha azzal a radikális és egysíkú fogalmazással nem is, amivel – a fiú jogán – az újságot elmarasztalja. Ó alighanem nem méltányolja a lap mai álláspontját és hangnemet, ami kétségtelenül gyökeresen más, mint a „második felszabadulást” megelőző múltban. Nekem viszont alkalmam volt és van meggyőződni erről – noha magánvéleményem szerint valóban nem szerencsés, hogy magát az újság nevé váltózatlanul hagyták: Adenauer sem

vette át a kompromittált Völkischer Beobachter újságcímet. Igen: „post equitem sedet atra cura”, de a múlt tehertereleinek kénytelen cipelése mellett feltétlen elismerés illeti meg azt az európai stílust, ahogyan az Önök lapja nem veszi fel a kesztyűt a másik oldal (például a hajdan nagy múltú Magyar Nemzet) gyakran arrogáns és fölényeskedő személyeskedéseivel kapcsolatban. Nem beszélve arról a hangnembről, amit a Fidesz és jelenlegi, illetve esetleges jövőbeli koalíciós partnerei tartanak megfelelőnek, vagy arról, hogy a ma is tragikus és mindannyiunknak fájdalmas Trianont egy szélsőjobboldali, kényszerűségből III/III-as besúgást vállaló – persze senkinek sem ártó – „politikus” sajtóírtja ki magának...

Imponáló, és egyben sajtóerkölcsi példamutatás az a szerkesztői döntés, amely ezt a drasztikus, megsemmisítő szándékú és kíméletlen levelet is leköszölte. Megjegyezve, hogy ennek a fair playnek még csak nyoma sincs a túloldalán.

Kedves Főszerkesztő Úr: nem vagyok profi levelező. A mai eldurvult hangnem és ellenfelek helyett ellenségek módjára viselkedő, nyolc általánossal egyetemi tanárokat ex cathedra leckéztető újságírók elfoglalt, és gyakran hazug torzításai csak ellenérzéseket váltanak ki belőlem. Kérem, jegyezze ezt a levelet és mellékleteit a kivételek között. A Tartsay-levél kezeléséhez pedig még egyszer gratulálok.

Shelley István
Budapest